

per minden egyes pontjából kiindulva eljutunk, az, hogy a mit tenni lehet, azt csak a szóbeli eljárás útján lehet elérni. Szóbeli eljárás mellett baj nélkül lehet nevelni új birói elemeket, baj nélkül lehet erősíteni minden, bármi néven nevezendő eszközzel a meglevőket, míg a mai írásbeli per keretében minden lépés veszélyeket rejt magában. —z.

A vizsgálati foglyok s azok ártatlansága.

Magyarországon 1888-ban 1450 férfi és 438 nő szenvedett *ártatlanul* vizsgálati fogságot. Ennyi volt azoknak száma, a kiket letartóztattak, heteken, hónapokon át, sőt egy évnél is hosszabb ideig fogva tartottak, de a kik ellen az eljárást megszüntetni, vagy őket felmenteni kellett.

A szaklapok ennek a megdöbbentő következtetésnek adnak kifejezést.

Különböző variációkban ugyanezt ismétlik a fővárosi és a vidéki napi sajtó organumai.

A statistika rideg számai tagadhatlanul a fenti feltevés mellett bizonyítanak.

Más felfogásnak adunk azonban helyt, ha a kimutatásnak iménti eredményét a tárgyi igazság szempontjaiból vesszük bíráló alá.

Hogy erre vállalkozunk, ezt tőlünk jogszolgáltatásunk erkölcsi reputációja követeli meg.

Mert ha a bíróságok ellen ezzel kapcsolatban elhangzó vádaknak csak a századrésze is valóság számba megy, már ez egymagában is elégséges, hogy egész jogszolgáltatásunk alaposan kompromittáltassék.

Vádként hozatik fel, hogy évenként *ezerekre* rug azoknak száma, kiket a vizsgálóbíró szeszélyből, kényelemből, könnyelműségből vagy tudatlanságból ártatlanul vizsgálati fogságban tartott, továbbá, «hogy Magyarországon az állampolgárok szabadsága a vizsgálóbíró önkényére van bízva».

Válaszunk erre az, hogy *ártatlanul* egyetlen egy egyénnek sem szabad vizsgálati fogságban tartatnia.

A vizsgálati fogság elrendelésének biztosítékait az id. bünv. elj. szab. 45. §-a akként szabja meg, hogy terhelt ellen a vizsgálati fogság csak azon esetekben található alkalmazást, ha terheltet vizsgálóbírói kihallgatása után is alapos gyanuokok terhelik, hogy a vádbeli cselekményt elkövette.

A vizsgálóbírónak tehát a netáni előnyomozás és terheltnek kihallgatásából kell merítenie a birói kognitíót, hogy terhelt a vádbeli cselekmény gyanujával alaposan illehető-e, vagy a fenforgó gyanuokok részben vagy egészben nem erőltetnek-e meg?

Már a vizsgálat elrendelésének feltételei, terheltnek megnyugvása, a kir. ügyészségnek minden ily esetben gyakorolt ellenőrzési jogköre, s felebbezés esetén a törvényszéknek felügyeleti hatásköre együtthatásukban vannak hivatva annak elhárítására és reparálására, ha a vizsgálóbíró a vizsgálati fogság elrendelésének szabályait tulbuzgalmában netalán szem elől tévesztené.

Ha így van, s így kell lenni, mert a gyakorlatnak megizmosodott jogszabályai ezt így rendelik, miként fejthető mégis meg, hogy a megszüntetés vagy felmentés folytán menekülő *minden terheltben minden körülmények között ártatlanul* üldözött egyéneket keresünk? Miként magyarázható ki, hogy az ekként menekülő minden ily egyénben szükségkép az ártatlanságnak mindenkit egyaránt megdöbbentő tulajdonságait találjuk is fel?

Tisztában vagyunk a modern jogászi felfogás kivánalmaival, midőn ezek szerint azon terhelt tekintetik bűnösnek csak, kit a törvény a fenforgó bizonyítékok alapján annak nyilvánított, s viszont minden felmentettet vagy az eljárás megszüntetésével menekült egyént büntetlennek tart.

Jogilag annak tartjuk mi is. De viszont a bíróságok ellen használt hasonló vádak ellenében egyszersmind köteleességünk

a birói felfogásban visszatükröződő azon szellemnek ismeretetésére nyújtani segédkezet, mely a divatos jogászi elmével hirdetett *ártatlanság* és az *el nem ítélet között* a distinkciónak még oly finom árnyalatait is képes lesz felismerni, mikből az ártatlanságnak hirdetett fogalma azután az azt megillető valódi értékére lesz redukálható.

Tény, hogy minden el nem ítéltetett egyént a bűnöségnek positiv ismérveitől mentnek kell tekintenünk. E szerint minden ily egyént, miután a bűn, melynek elkövetésével vádoltatott, ellenében törvényszerűen nem lett beigazolva, de jure büntetlennek kell elfogadnunk.

Az ártatlanságnak fogalma, mely nyelvünkben a német *unschuldig* kifejezésnél jóval messzemenőbb ethikai jelentőséggel bír, sem szótani sem logikai értelemben minden el nem ítéltetett egyént illethet meg.

Legalább is helytelen szóhasználatnak kell nyilvánítanunk, ha jogi műnyelvünkbe az *elitéltnék*, ellentétként az *ártatlan* szó csempésztetik be.

A birói ítélet nem nyilvánít senkit ártatlannak, más szóval az ártatlanságnak erényeivel senkit fel nem ékesíthet. De büntetlenséget biztosít mindenkinek, kit a fenforgó vádra nézve büntetlennek kellett találnia.

A bűnösségnek negatívóját a büntelen szó fejezi ki. Az *elitélhetőnek* ellentétes fogalmát az *el nem ítéltetésben* találjuk fel.

Az elitélhetőséghez a bizonyítékoknak azon súlya és jelenléte kívántatik meg, melynek alapján a vád ugy alanyi mint tárgyi tekintetben beigazolhatóan legyen tekinthető. Az el nem ítéltetésnek törvénye a megkivántató bizonyítékoknak elégtelenségében összpontosul.

Mindössze egy alig elmúlt évtizednek elválasztó határvonalát lehet konstatálnunk, midőn még a felmentésnek indoka egyuttal a birói határozat rendelkező részében is kifejezésre talált.

A bizonyítékok elégtelensége, az alanyi vagy tárgyi tényálladék meg nem állapíthatása, s a bizonyítékok hiánya stb. birói kijelentések mint a birói határozatnak fokmérői tekinthetők.

Az ítélkezésnek ezen neme mai judikaturánkból már kiküszöbölve van, de azért a birói határozatok indokaiban minden esetben teljesen kimerítve találjuk az okokat is, melyek terheltnek elitélésénél vagy felmentésénél irányadóként szerepeltek. S ez utóbbiak gondos tanulmányozásából legkevésbé szerezhető az erkölcsi meggyőződésnek azon ismérvei, miknek alapján akár a megszüntetéssel, akár a felmentéssel menekülő terheltnek a szó szoros értelmében vett ártatlansági certifikációja minden előforduló esetben kiállíthatatnék.

Azért, mert mint bíró a felmentésre szavazok, ezt nem csupán azért teszem, mintha annak bűnössége iránt az elitéléséhez megkivántató bizonyítékokat elégségeseknek el nem fogadhatnám, hanem mert követendőnek tartom azon bibliai arányszabályt: hogy inkább 99 bűnös meneküljön, mint ártatlanul egy is szenvedjen.

S ily birói felfogással ítélkezve, ismerve a gyakran homlokegyenest ellenkező bíró kognitíó különféle változásait, vajon követelhetni-e, hogy az ekként menekülő 99 bűnösben még maga az ítélkezést gyakorló bíróság is az *ártatlanságnak* mind megannyi szemenszedett gyászlovagjait üdvözölje?

Hogy magunkat konkrét példában fejezzük ki: valaki ellen a magánvád miatt indított bünvádi eljárás megszüntetve lesz. Az e miatt vizsgálati fogságban volt terhelt vizsgálati fogságából azonnal szabadul is. De a magánvaddal még egyéb vádbeli cselekmények is forognak fen. Mely cselekmények miatt terhelt jóval utóbb vonatik büntetőjogi felelőségre. A statisztikában az ily terhelt is, mint a vizsgálati fogságból megszüntetéssel menekült terhelt lesz kimutatva.

Kérdés, hogy az ekkép menekülő terhelt is ártatlanul

üldözöttnek tartható-e? S nem-e csupán a megszüntetett vádra nézve lett számára a büntelenség, de még helyesebben a büntelenség biztosítva.

Szerintünk az ilyen terhelt józan felfogással ártatlanul üldözöttnek semmiképp sem tekinthető.

Ez is egy adat, melylyel azon kiindulási pontnak tartathatlanságát sikerül kimutatnunk, mely pusztán a megszüntetés vagy a felmentés jogtényéből a vizsgálati foglyok teljes *ártatlanságára* következett, s miből vizsgálóbíráink lelketlen működését látja dokumentálva.

Irányzatosan, a kérdés mélyébe ható tájékozottság nélkül, vagy a jobb meggyőződés ellenére itt-ott közzétett hasonló kijelentések alkalmasak lehetnek, hogy ez által jogszolgáltatásunk az avatatlanok előtt diskreditáltassék. Mindazáltal a kérdést közelebbi megvilágításban is tekintő szakjogásaink vizsgálóbíráinkat nem fogják oly kannibáloknak tekinteni, kiknek egyedüli s legfőbb lelki gyönyörűségük abban telik, ha valakit becsukathatnak.

A felmentés vagy megszüntetés útján szabaduló vizsgálati foglyok oly nagy garral hirdetett ártatlanságát négyféle szempontból lehet és kell taglalás alá bocsátanunk.

Első csoportba azon vizsgálati foglyok sorozhatók, kik a magánvádtól függő deliktumok eseteiben kerülnek vizsgálat alá, s legtöbbször személyi megbízhatatlanság címén jutnak vizsgálati fogságba is.

Az ezen csoportban vizsgálati fogságot szenvedők vizsgálati foglyainknak egyik legjelentékenyebb kontingensét szolgáltatják.

A cseléd és gazda közötti viszonyból folyó lopási és sikkasztási büntettek, a csalási bűncselekmények különböző nemei az erre vonatkozó statisztikai adatok hiányában is annak feltevését engedik meg, miként ezen fajbeli bűncselekmények a letartóztatásba és vizsgálati fogságba jutó egyéneknek a lehető legnagyobb számcsoportját szolgáltatják.

Összerü esetben tekintve a kérdést, ha a cseléd hűtlen lesz gazdájához, azt meglopja vagy annak kárára sikkasztást vagy csalást követ el, mi miatt a szolgálatából elbocsátva lesz, a vizsgálóbíró az idegen illetőségű s helynelküli cseléd ellen, főleg ha az összejátszás veszélye is fenforog, a rendőrség által személyi megbízhatatlanság okából letartóztatott terhelt ellenében találhat-e más expedienst, ha t. i. a büntető igazságszolgáltatásnak érvényét kockáztatni nem akarja, mint ha a fenforgó okokból a vizsgálati fogságot elrendeli?

S büntető judikaturánknak tapasztalatszerű eseteiben a magánvádnak visszavonása nem a fentebb megjelent deliktumoknál fordul-e leginkább elő?

Midőn sértett a tett feljelentése által kárának megtérítését nyerve, vagy ebbeli reményében csalódva, a vizsgálóbíró előtt vagy a főtárgyaláson a vádját visszavonja, s ez által a vizsgálati fogságban levő terhelt ellen az eljárás megszüntetve, vagy ugyanő a vád alul felmentve lesz.

Vajon az ilyképp szabaduló vizsgálati fogoly, kinek bűnössége egyébként minden kétséget kizárólag bizonyítva van, szintén az *ártatlanok* közé sorozható-e?

Nem lenne-e méltányos, sőt igazságszerű megemlíteni, hogy az 1888-ban megszüntetés vagy felmentés útján szabaduló s ártatlanul szenvedőnek feltüntetett 1888 vizsgálati fogoly között hány azon vizsgálati fogoly, kik csupán azon egyedüli indokból nem voltak elítélhetők, mert a magánvád ellenükben visszavonva lett.

S ha ezek nem kicsinylendő számát a statisztikailag kimutatott 1888 vizsgálati fogoly számából levonjuk, ezen horribilisnek feltüntetett szám nem apad-e legalább is a felére le, vagy azon még jóval alább, erre szeretnénk elfogadható feleletet nyerni.

A statisztikai kimutatást ily megvilágításban óhajtanánk kidolgozva látni.

A felmentés vagy megszüntetés útján menekülő vizsgálati

foglyoknak második csoportját a terhelteknek azon osztálya szolgáltatja, kiknek bűnös volta a vizsgálat adataival be van ugyan bizonyítva, azonban ezek elítélése különböző okokból nem effektuálható.

Ily okként szerepelhet, ha terheltnek cselekménye az orvos-szakértők megegyező kijelentése szerint büntetőjogi beszámítás alá nem vonható.

A belátási képesség hiánya, a lelki és elmebeli állapotnak beszámíthatatlansága stb. nem egy esetben képeznek oly döntő mozzanatot, mely terheltet az elítélés alul mentesíti. S ha ehhez az elítélés alul szintén mentesítő azon perjogi esetlegeséget is hozzáveszünk, mely szerint a vizsgálat során beszerzett s az elítélésre kellő alapot képezett bizonyítékok a bűnper végérvényes ítéleti stadiumáig részben vagy egészben el is enyészhetnek, mi főleg akkor következik be, ha az elsőfoku ítéletek feloldás folytán hosszabb időköz után hozatnak meg, akkor az ezen csoportba foglalt s az elítélés alul megszüntetés vagy felmentéssel szabaduló terheltek szintén oda sorozhatók-e azon *ártatlanul* üldözött egyének közé, kiket egyedül a vizsgálóbíró szeszélye, könnyelműsége stb. zavart a fogságba bele?

Nem tagadhatni, hogy az ezen csoportba foglalható s az elítélés alul szabaduló terhelteknek száma a magánvád folytán menekülő terheltek számánál jóval alacsonyabb s mondhatnám alig néhány százalékban lesz kifejezhető, de midőn a vizsgálati fogságban szenvedők *ártatlansága* oly általánosságban, minden további magyarázat nélkül czikk tárgyává tétetik, ezen, bármily kicsiny számadatot se szabad keveselnünk.

A harmadik csoportba az elítéléstől megmentett azon vizsgálati foglyok csoportja esik, kik kriminalistikai értelemben a vád és következményeinek terhe alul felmentetnek ugyan, de *ártatlanoknak* még sem tekinthetők.

Jogilag büntelének, de csak a szónak legtágabb értelmében, mert elítélésükre a rendelkezésre állott vagy beszerezhetett bizonyítékok nem találtak elégségeseknek. Bűnös, de büne nem volt bebizonyítható.

Ezen csoportba sorozott terheltekre nézve vindikáltatik az *ártatlanságnak* azon fogalma, mely Köteles Mihály esetét látja minden az elítélés alul menekülő terheltben felujlulni.

Hogy az egyik, néha mindkét bíróság a fenforgó bizonyítékokat az elítélésre elégségeseknek találja, s csak a pusztán aktacsomókból ítélő harmadbíróság ítélete mentesíti terheltet a büntetés alul, hogy a vizsgálat során kitartó erélylyel beszerzett bizonyítékok terheltnek időközben történő kitanítása s a bizonyítékok összekuszálása folytán kerülnek értékleszállítás alá, mindez a supponált *ártatlanság* fogalmán nemde legkevesebbet se változtat?

A megszüntető vagy felmentő birói határozatok indokai, mikben a megszüntetés vagy a felmentés ténye a maga valóságában lesz előadva, s mik egyuttal a bűnösség beigazolhatására szükségelt bizonyítékok elégtelenségének indokait oly kimerítő okadatolással tárják fel, nem részesülnek semmi figyelemben.

A kérdés tárgyalásánál nem szabad megfeledkeznünk, hogy az ezen csoportba foglalt vizsgálati foglyok tulnyomó része terhelteknek azon osztályából kerül elő, kiknek személyi megbízhatatlansága minden kétséget kizárólag bizonyítva van.

Hazánkban specialiter a vándor oláhczigányok karavánjai esnek ily megítélés alá.

Faji jellegük, öröklött s legyőzhetlen kapzsi természetük, az enyém és tied között különbséget tenni nem szerető, törvényen kívüli létük, őket vajmi gyakran hozza az állami törvényekkel összeütközésbe. A lopásoknak folytonos gyanuja alatt állva, az államrendészet közegei nem ritkán csapattal állítják őket a kir. bíróságok elé.

S a rendőrileg letartóztatott e fajta terheltek ellenében áll-e más eszköz a vizsgálóbírónak rendelkezésére, mint addig is míg a letartóztatott terhelteknek személyazonosságát sér-

tettek megidézésével megállapíthatja, s ez utóbbiakat a netán rendelkezésükre álló bizonyítékaiknak előadására felhívhatja, terheltek ellen a letartóztatást, esetleg a vizsgálati fogságot rendeli el.

A fenforgó gyanuok mellett a vizsgálóbíró ezeket szabadon csak nem eresztheti, hacsak a büntetlenségüket vizsgálóbírói parancscsal nem akarja megpecsételni.

Köztudomásulag a terhelteknek ezen faja ellenében a bizonyításnak minden eszközét mozgásba kell hozni, ha a vizsgálatnak eredményt is akarunk biztosítani.

Ezek hagyományos védekezési rendszere a legtöbb esetben lehetségessé teszi, hogy elítélhetőségük alul meneküljenek.

Az iménti csoportban helyt fogó külföldi illetőségű terheltek, az időközben elhaltak, a hamis vád folytán feljelentettek, továbbá mindazon súlyosabb természetű váddal illetettek, kik ellen a vizsgálóbíró az id. bünv. elj. szabályok 45. §. a) pontjában foglalt rendelkezésnél fogva a vizsgálati fogságot feltétlenül tartozik elrendelni, szintén a vizsgálóbírónak szeszélye, kényelme stb. rovására imputálhatók-e?

A vizsgálóbíró az iménti esetek legnagyobb számában ezen terheltekre nézve a gyakorlat alapjául elfogadott eljárás szabályaihoz egyenesen kötve van. Kikre nézve tehát az elítélés alul menekülő vizsgálati foglyok néhány százalékát szintén számításba kell vennünk.

Ha azt akarjuk, hogy a büntett üldözetlenül és megtorlatlanul ne maradjon, úgy a személyi megbízhatlanságban leledző terheltek ellenében még egy államnak a törvényhozása se találhatott ki egyéb expedienst, mint a vizsgálati fogságnak perjogi garanciákkal övezett alkalmazását.

A negyedik csoportba a megszüntetéssel menekülő azon terheltek sorozandók, kiknek teljes büntelensége csak a vizsgálatnak későbbi folyamán lesz felderíthető.

Sajnos, hogy jogéletünkben ily eshetőségekkel is meg kell küzdenünk.

Hamis besugások, gyilkosság vádja esetén egy véres balta vagy véres fehérneműek, a lázas gyorsasággal eljárni kényszerült vizsgálóbírót néha félrevezethetik.

Szerencse, hogy tapasztalásszerűleg az ily esetek nagyon szórványosan fordulnak csak elő, s a vizsgálati foglyoknak számokban alig kifejezhető százalékát szolgáltatják. Még nagyobb szerencse, hogy rendészetünknek vagy a vizsgálóbíró-ságnak ily tévedése, ott hol az előfordulhat, egy gyorskezü vizsgálóbíró erélyével egy-két napi letartóztatás után ismét reparálható lesz.

Az objektív igazság érdekében vajmi kívánatosnak tartanók kimutatva látni, s a statisztikai adatok gyűjtése a mai jogélet óhajainak inkább is megfelelné, ha azokban a vizsgálóbíró által *proprio motu* vizsgálati fogságba helyezett terheltek számáról találnánk alapos tájékozást.

Ezeknek a száma után megközelítőbben értesülnénk, vajon a cikkben hivatkozott, s már megjelölt tulajdonságok közül az illető vizsgálóbírónál, melyik szempont volt a döntőbb? s vajon mit írjunk a vizsgálóbíró kényelme s mit annak tudatlansága stb. rovására?

De minden megszüntetés vagy felmentés esetén őt még akkor se lehetne feltétlenül sárral dobálni; még akkor is, miután az elítélésnek esélye nem ritkán különböző perjogi fluktuációknak összehatásától lesz függővé téve, mielőtt a vizsgálóbíró eljárását elítélnék, előbb a vizsgálatnak minden mozzanatát gondosan kellene megfigyelnünk.

Tapasztalásszerűleg vajmi csekély azon terhelteknek a száma, kik *egyenesen* a vizsgálóbíró rendeletéből jutnak vizsgálati fogságba. Következőleg ezek közül azon vizsgálati foglyoknak a száma, kik megszüntetés vagy felmentés által szabadulnak, valami horribilis számot szintén nem tehet ki.

Ha e tekintetben némi kívánni valónk marad, értjük a vizsgálóbíró *önszántából* elrendelt vizsgálati fogság alkalmazásának még szűkebb korlátozását, úgy ezt azon óhajásunk-

ban kell feltalálnunk, miszerint vizsgálóbíróink főleg az ugynevezett *nagyképi* feljelentésekkel szemben legyenek tartózkodók. Ezekben a feljelentett egyén nem egy esetben mint galád gonosztevő lesz bemutatva, kinek azonnali letartóztatása sürgettetik. S ha a vizsgálóbíró a minden irányban kellően kiszinezett vádnak részben hitelt adva, a feljelentettnek letartóztatását elrendeli, az annak háta megett folyó egyezkedések eredménye: a vád visszavonása lesz.

Hitünk szerint a vizsgálatok vezetésében az új vizsgálóbírói intézménynek várva-várt életbelépte már egymagában is nagy haladást s javulást helyez kilátásba. Természetesen csak oly feltétel alatt, ha ez állások a hivatott szakérőkkel töltenek be.

Legyen e helyütt szabad felemlitenünk, miként a mindennapi tapasztalás a szabadság barátainak teoriáját nem minden egyénnel szemben s legalább nem egyformán igazolja.

Nem ritka eset, midőn a vizsgálóbíró előtt a szabadlábba helyezett vizsgálati fogoly az iránt rimáncodik, hogy ő továbbra is letartóztatva maradjon. S a vizsgálóbíró ily esetekben terhelhet megszegyenülve kénytelen a kérelmével elutasítani.

Lesznek sokan, kik ezen állításunk lehetőségében kételkedni fognak. De azok, kik a gyakorlat terén mozognak, annak feltétlenül hitelt adnak.

Mindazáltal a közszabadság biztosítékainak kivívásánál az ily kivételes szempontok irányadók nem lehetnek. Miután vannak, kik a halált is önként választják, s azt az életnél többre becsülik. Az élet azért mégis becses mindnyájunkra.

A vizsgálati fogság minél kivételesebb alkalmazásának a bajnokait tehát a felhozott egy-két eset legkevésbé csüggeszse el. Hanem annak, de csak *valóban észlelt* tulságait továbbra is mindaddig ostorozzák, míg a vizsgálati fogság elrendelésének feltételei a modern büntető igazságszolgáltatás kivánalmaival a legteljesebb összhangba nem jutandnak.

FARKAS LAJOS.

TÖRVÉNYKEZÉSI SZEMLE.

A végrehajtók panasza.

A végrehajtói díjszabályzat miniszteri tervezetere vonatkozólag — melyet mult számunkban közöltünk — a tavaly tartott végrehajtói országos értekezlet állandó bizottsága egy emlékiratot dolgozott ki, melyben elismeri azon jogos és méltányos törekvést, hogy a kisebb jelentőségű ügyekben, melyek a kevésbé vagyonos osztályt érintik, a jogérvényesítés a végrehajtás stádiumában is olcsóbbá tétessék és készséggel hozzájárul ezen elv megvalósításához; de másfelől jogosnak tartja az emlékirat a végrehajtók azon kívánságát is, hogy a nagyobb követeléseknél a díjakra nézve fokozatosan emelkedő skála állapíttassék meg, úgy mint — rég bevett bírói gyakorlat szerint — az ügyvédi költségek megállapítása is fokozódik, valamint törvény értelmében a kir. közjegyzők díjai is a tárgy értékével arányban emelkednek.

Megjegyzi az emlékirat, hogy a felállított fokozat igen tág s a 300, 1000 frt és azon felüli díjfokozás a méltányosság és arányosság követelményeinek nem felelnek meg. Óhajandó volna, hogy a díjtételek megállapításánál több — pl. öt — fokozat különböztetessék meg, s a munkadíjak 50, 200, 500, 1000, 2000 frtnál és azon felül arányosabban, némileg magasabb tételekben határozatnának meg; mert hiszen a tervezet 2. §-a 1. és 2. pontjában megállapított — ugynevezett — díjakkal tulajdonképpen csak a felhasznált írószerek és irnoktartás vannak megtérítve, abból a bírói végrehajtó megélhetésére, munkadíjára vajmi kevés, vagy épen semmi sem marad; már pedig a bírói végrehajtónak, mint fizetés- és nyugdíj nélküli közegnek, nemcsak a jelenért, hanem a jövőért, t. i. azon időre is kell gondoskodnia, a mikor már munkaképtelen lesz.